

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De benevolentia erga societatem Iesu personarum illustrium sanctitate
vitæ à sede Apostolica Canonizatarum, quæ primo seculo Societatis
vixerunt. C. III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

infima Angelorum Hierarchia, vti solet dari omnibus communiter, sed Archangelorum vnus, vt quemadmodum iudicio S. Bernardi Archangelus Gabriel Beatissima Dei Matris custos fuit, ita & Ignatij cultum Deiparæ per se & per filios suos promoturi, vnus ex luptemis Archangelis custos esset. Probabile enim est, inquit Soarius, committi Archangelis curam quarundam insignium personarum. Quod etiam antiquiores docuerunt Theologi, & alij recentiores, & S. Gertrudi Virgini non solum de choris Angelorum & Archangelorum, sed etiam altiorum sæpius deputatos fuisse in ministerium, ipsamet fassa est, vt scribitur in libro Insinuationum diuinæ pietatis Dei iussu conscripto. Quod etiam de S. Francisca Romana scribitur in eius vita Romæ edita anno 1641. l. 1. c. 14. Et l. 5. c. 3.

189. Quam verò gratum acceptumque sit Cælitibus, quo iudicium in Societate maturinæ meditationis obsequium à S. Ignatio præscriptum, hinc quoque apparet. Receptus in Societatem fuit viuentis Ignatio Ioannes Cartera, vix annos ingressus adolescentiæ, qui cum se totum contulisset ad exercitacionem disciplinamque virtutum, tantam cum suo Custode Angelo familiaritatem contraxit, vt velut intimo cum amico sua consilia sermoneque conferret. Sape ad eum de suis rebus dubiis arduis, referret, sepe interrogaret, exquireret, consilium, vti semper et Angelus ad omnia notis hinc vtriusque, vocibus responderet. Denique tam familiaris fuit vsu angelo suo coniunctus, vt ab eo quotiense horis antelucanis ad orationem excitaretur à somno.

190. Quanti autem faciant Cælitibus amorem vocationis ad Societatem, & in ea castè viuendi, ac ad mortem perseuerandi sollicitudinem, apparuit in Patre Iacobo Ledesma, qui cum esset ad Societatem vocatus viuentis S. Ignatio & Romam proficisceretur, illi Tyrocinitium suum inchoaturus & de seruaanda castimonia ac vita in Societate finienda, esset sollicitus; post visum Christum Dominum, qui ei apparens, sanctissimi quoque suo ore illum consolans, æquo animo esse iusserat, daturumque se illi vt castè & vsque ad extremum spiritum in Societate perseueraret, promiserat, adfuit quoque alio tempore & loco, Virgo Deipara cum tribus comitibus, Maria Magdalena, Catharina Virg. & Mart. & Catharina Senensî, ac dulcissimè eum affata non modò pudicitiam & perseuerantiam in Societate pollicita est, sed etiam rursus ad vitæ finem se ei apparituram: tumque intellectorum sibi vera pollicitam quamque excellens donum sit, cordis corporisque munditia, & quantum beneficium sit, vocatio ad Societatem & perseuerantia in illa.

191. Porro quantoperè placeat Cælitibus, dum noua fundantur Societatis Domicia, docuit S. Felix Nolanorum Patronus, cum enim Nolam vocati ad inchoandum ibi Collegium Patres &

Magistri venissent, & à ciuibus perhonorificè perhumaniterque (multis primorum, partim in equis, partim pedibus longe obuiam egressis) excepti fuissent, festo interim campanarum sonitu, publicam celebrante lætitiâ, ea ipsa nocte qua urbem ingressi sunt Patres, è corpore S. Felicis ibi sepulto, latex qui facer ac saluber habetur (manna à vulgo appellatus) manauit, felicitatem portendens, & tanquam nomine veteris loci Patroni, nouos hospites lætus ac fauens excipiens.

192. Circa Annum Domini 1585. Mustiponti cum quidam ancipiti distraberetur consilio, daremè Societati Nomen, ad quam se videbat impelli, an optimo Ecclesiastico beneficio, quod ei offerrebat optulatum iret suis, vidit per quietem eximia dignitate oris iuuenem (Angelum crediti) à quo primum dubitans castigatus est, deinde verò ita confirmatus in meliore proposito, vt omnis recusatio fuerit adempta.

193. Anno 1591. Cum Pater Edmundus Augerius multis rebus pro Dei gloria in Gallia gestis clarissimus, Comi in Prouincia Mediolanensi piè obiisset, quedam pia Mulier vidit Arona Angelos circumfidentes lectulum Patris, moxque exeuntem animam deducere in caelum, ingenti lætitiâ, pulcherrimo puerorum Sodalitio, quale ipse instituerat olim in Gallia, celebrem pompam profequente.

194. Eodem anno in Mexicana Prouincia Occidentalis Indiæ, in sede Pascuarensi, Indus rerum diuinarum vsui deditus, mira tenebatur cupiditate nostros videndi: hoc maximum ipsius votum ac postulatam erat, vt veniret ad oppidum. Cum in ea cogitatione versaretur, noctu tres iuuenes secundum quietem videri diuina specie, è quibus vnus, aureum vas elegantè elaboratum artificio ferebat. Tum quale hoc esset spectaculum, & quid portenderet, cum sive cuperet tacitus, occupauit alter comitum, qui nihil ferebant. Num illum nosti: neganti subiecit, Michael est. In eo vase est medicina qua Patres Societatis Iesu, post tertium diem venturi ad vos, Indorum ægritudines sanabunt. Vsum comprobauit euentus.

CAPVT TERTIVM.

De beneuolentia erga Societatem Iesu personarum illustrium sanctitate vitæ, & à Sede Apostolica Canonizatarum qua primo saculo Societatis vixerunt.

PRÆter beneficia à sanctis cælestibus Societati præstita, multa quoque à sanctis eximii, in terra viuentibus, in Societatem manarunt. Nam quotquot vixerunt à Societate fundata, personæ laude & fama sanctitatis celebratæ, magno amore Societatem vniuersam profecuræ sunt, & miris laudibus res eius celebrarunt, & plerique etiam consilia, & spiritalia auxilia à Societatis hominibus quæsiuerunt; ab eis que in rebus spiritalibus, partim institui, partim dirigi voluerunt.

A a a Inter

595. Inter hos primo commemorandus est S. Carolus Borromæus Cardinalis & Archiepiscopus Mediolanensis, notæ sanctitatis Antistes, aded in toto orbe celebris, qui quantopere fuerit, amarit, & æstimarit Societate, testes sunt tum alij, tum eius vitæ scriptores & domestici, præsertim Ioannes Petrus Giullanus, Patricius, & Sacerdos Mediolanensis eius familiaris, in vita S. Caroli quam copiosissimè post alios vltimus edidit.

Cum enim S. Carolus sacris Ordinibus initiatus esset, & se ad primam Deo hostiam offerendam præpararet, elegit pro hac re Domum Professam Societatis Romanam, in qua ab vno è Societate spiritualibus exercitiis S. Ignatij fuit excoltus.

Post celebratum primum Missæ sacrificium, vt publicæ pietati seruiret, secundum vt pietati suæ indulgeret liberius, in privato sacello Domus Romanæ, quo S. Ignatius vtebatur Sacrum fecit.

Initio Sacerdotij, cupiens se totum virtutum exercitationi impendere, & vitæ sanctimonie acquirendæ vacare, elegit pro Duce & Directore suo P. Ioannem Baptistam Riberam, qui cū S. Carolum Exercitiis spiritualibus S. Ignatij excoluisset, per veras solidasque virtutes eum ducebat, exercendo in actibus perfectioribus earum.

Sciens S. Carolus in suo Mediolanensi Archiepiscopatu corruptissimos Cleri & populi mores, volens corrigere eos, & suam amplissimam diæcesim reformare, Patres Societatis primus Mediolanum induxit, & ibi eis Collegium nobilissimum fundauit.

In primo Concilio Prouinciali Mediolanensi, ad reformandum Clerum & Populum instituto, præsentibus vndecim Episcopis, & quatuor Cardinalibus, Concionem italicam habere iussit P. Benedictum Palmium Societatis Iesu, de necessitate modoque reformandæ Ecclesiæ.

Præcipui seminarij pro Clero reformando à se instituti curam Patribus Societatis Iesu commisit, qui illam susceperunt ad tempus, donec aptas pro eo deinceps regendo personas formarent, quibus formatis, impetrauit à S. Cardinali primus seminarij Rector P. Iacobus Crucius, eam vt curâ eum ac socios liberaret, aliisque à se bene informatis committeret, vt ille postea ipse mihi Romæ diu familiaris, narrauit, & scriptum hac de re testimonium (quod penes me est) ad perpetuam rei memoriam reliquit. An. 1631. 12. septemb. præsertim ad obstruenda oratorum, qui rerum ignari, falsò sperferant, nobis inuidis, & non petentibus, ademptam esse per S. Carolum à Societate nostra illius seminarij administrationem; illam enim petenti S. Carolo, & perpetuò penes Societatem esset; recusauit: ea tantum ei conditione proposita suscepit nostra Societas, vt ab ea administratione libera

forer; postquam viros pro illo seminario bene gubernando idoneos educaffer; illis verò sub sua cura educatis, sponte & libens cessit, ac se liberari petiit.

In omnibus Ministeriis suæ Ecclesiæ S. Carolus vtebatur operâ Patrum Societatis Iesu, Siquidem ij (verba sunt Giullani) tanquam pleni charitate & spiritu diuino, multaque doctrina & prudentia ornati, erant efficaces & seruentissimi in concionibus, assidui & diligentes in Confessionibus, & in omni ministerio Ecclesiastico.

Præter Collegium Mediolanense, etiâ Domum Professam Mediolani Patribus fundauit, templumque S. Fidelis attribuit, imò à fundamentis erigi curauit; præterea Nouitiatum Societatis in eadem Prouincia fundauit Aronæ. Author fuit quoque vt in Heluetia duo Societatis Iesu Collegia fundaretur, Lucernæ vnum, Friburgi alterum in Heluetia.

Faciebat Carolus Exercitia Societatis quolibet anno primis sui Sacerdotij annis, deinde ea bis in anno faciebat, & in hac consuetudine perstitit vsque ad mortem, & semper ab aliquo è Societate in illis Directore vtebatur, & per ea crescebat semper magis in seruore spiritus, & perficiebat se valde in sanctis virtutibus.

Suo fructu quem ex Exercitiis spiritualibus S. P. Ignatij percipiebat non contentus, multos alios, præsertim Ministros suos, frequenter ad eadem Exercitia inducebat: suos verò dilectos Clericos in seminario, tum in ipso ad illud, ingressu, tum ante susceptionem sacrorum Ordinum iis excoli voluit: Et pro hac re in Canonico habitaculo, quoddam Domicilium erexit plenum cubiculis, cui titulum græcum inscripsit, *Aseterion*, id est, exercitatorium, vt in eo separati ab aliis singuli, commodius rerum diuinarum meditationibus vacarent.

Quotiescunque suscipiebat itinera vel Romam, vel ad alia loca sacra, accipiebat aliquem è Societate Sacerdotem, cuius in rebus spiritualibus directione, itineris tempore vteretur, & à quo quotidie vesperi, puncta meditationis pro die sequente proponeretur.

Alumnis Collegij Helueticæ à se fundati scholas Societatis vt adirent, præscripsit.

Ad mortem se dispositurus, vltimo vitæ suæ mense à P. Francisco Adorno è Societate Iesu, sibi dari Exercitia spiritualia S. Ignatij voluit, vt regeretur, inquit Giullanus, ab eius directione, & penderet ab eius obedientia, tanquam ab homine sancta vitæ & multa experientia in rebus spiritualibus ac regimine animarum: quo solebat pri ordinare in similibus necessitatibus. In hoc secessu sacro, vacans Exercitiis S. Carolus: ipse ante diem ferebat lumen P. Adorno, vt is deinde excitaret Cardinalis familiaris, eadem spiritualia Exercitia iussu Cardinalis ibidem facerem. Tanta autem reuerentia prosequeretur S. Carolus P. Adornum suum Confessarium, & Patrem spiritualem, vt ante eum cum accenso lumine transiret, semper

Gratt. successib. vener. S. Caroli. Nigron. or. A. 1601. habita Mediolani. Sacch. 2. p. hist. Soc. l. 2. nu. 11.

Giull. l. 1. cap. 5.

Giull. l. 1. c. 9. l. 2. c. 1.

Giull. l. 1. c. 11.

Giull. l. 2. c. 5. ep. lac. Crucij.

semper illi reuerentiam profundā capitis inclinatione exhiberet, quamvis cum quandoq; dormientem videret.

In vltimis vita sua horis, S. Carolus in qualibet re exquirebat consilium P. Adorni & dependebat in omnibus ab obedientia illius, tanquam Patris sui spiritua-
li & Confessarij (inquit Giustanus) qui etiam morienti S. Cardinali assistit, crucifixum in manu tenens, & res diuinas in memoriam reuocans.

Sancta quoque Teresia, notæ in toto terrarum Orbe sanctitatis & sapientiæ Virgo Illustrissima tot Religiosarum personarum Fundatrix & reformatrix clarissima, suis exemplis, verbis & scriptis mirificè Societatem commendauit & honorauit.

In primis multis Societatis Sacerdotibus vsa est pro suis Confessionibus; & Directoribus ac Magistris in vita spirituali; quemadmodum eius vitæ scriptores testantur. Non tantum P. Franciscus Ribera, sed etiam Ioannes à Iesu Maria Discalceatus Carmelita, & Didacus Iepesius Archiepiscopus Puriassiniensis, & quod maius est, ipsa S. Teresia in vita tua id fatetur, vt paulò post apparebit.

Confessarij autem & Patres Spirituales è Societate, quorum consilium, & directione vsa est S. Teresia, h' à prædictis authoribus nominantur. B. Franciscus Borgia, P. Antonius Araoz, P. Egidius Gonzalez, P. Balthasar Aluarez, P. Martinus Gutierrez, P. Salazar, P. Ripalda, P. Paulus Hernandez, P. Rodericus Aluarez, P. Santanderius, P. Franciscus Ribera, P. Henricus Henriquez, P. Bartholomæus Perez, & alij rerum diuinarum consultissimi.

Qua de re sic S. Teresia scribit in vita sua. Laudatus sit Dominus, quod mihi gratiam dederit, obedientiæ meæ confessariis, quauis imperfecti, qui quasi semper fuerunt isti benedicti homines Societatis Iesu. &c. Caput postea anima mea sentire manifestam meliorationem, sicut nunc dicam.

Et alio in loco sic scribit hæc sancta: mansi in hac cecitate credo plusquam septemdecim annis, donec quidam Pater S. Dominici valde doctus mihi aperuit oculos in aliquibus rebus, & illi ex Societate Iesu totaliter mihi iniecerunt tantum timorem (scilicet non parui faciendi quædam peccata venialia, quæ quidam rudes Confessarij dicebant S. Teresiæ, non esse peccata) aggrauando mea adeò mala principia, sicut postea dicam.

Alter modus, quo S. Teresia Societatem Iesu commendauit, situs est, in miris laudibus Societatis, de qua hæc scripsit in vita sua. Cum venissent huc Patres Societatis Iesu, quibus ego non cognoscendo vllum eorum, etiam multum addicta, tantum, quia sciebam modum eorum, ita viuendi, sicut orandi: sed non me inueniebam dignam loquendi cum illis, nec sortem ad obediendum illis.

Et infra: Fuit propter maius bonum meum, vt ego cognoscerem, & tractarem cum gente adeò sancta, qualis est Societas Iesu.

Lancij Opus, Tom. 2.

Et alio in loco eiusdem capitis sic ait: Affligebat, quod domestici me viderent tractantem cum personis adeò sanctis, vt erant illa ex Societate, timens miseriam meam, & videbar magis esse obligata, na esset adeò misera; & vt me priuarem meæ recreationibus otiosis.

Et alibi sic, scribit: Habitabam prope illos (scilicet Patres Societatis Iesu, de quibus ibi egit) gaudendo valde, quòd tractarem frequenter cum illis, quia tantum cognoscendo sanctitatem illorum conuersationis, erat magnus profectus, quem anima mea sentiebat.

Et alio in loco. Confolabar multum, quòd scirem in loco illo esse Domum Societatis Iesu.

Extat quoque S. Teresiæ epistola scripta A. Imago p. bulae Anno 1568, 28. Iulij ad Christophorum sec. l. 5. c. 12. Rodriguez de Moya, cum illo Segura de la pag. 675. Sierra erigere percuperet Claustrum Discal- And Luc. ceatatum Virginum, in idque suas filias ipse inducere, eà tantum lege, vt Societatis directioni tam filia, quam reliquæ abs se fundati Cœnobij Virgines subiacerent. S. Teresiæ sententia verbotenus ex Hispanico latine sic sonat.

Homines Societatis Iesu, sunt mei Patres, quibus post Deum debet anima mea bonum omne, si quod habet Filiabus eius afficitur ex eo, quod intelligam eas cum Patribus istis agere solitas: nec enim quæuis spirituales licet sint, illud conueniunt nostro Instituto, nisi quibus illi à confessionibus sunt, quales sunt prope modum omnes monasteriorum nostrorum alumna: neque meminimus vllam recepisse me, que non esset illorum filia, quandoquidem ea præsertim nobis apta sint. Equidem gratias ago Deo, quod eorum qui me genuere, Patrum Spiritus mea in Cœnobio ab isdem transfusus sit. Itaque Reuerendissimus Generalis Noster, nuper hac transfusus, ita præcepit, vt Patres Societatis exhortationes haberent ad nostras, nec vllius autoritate prohiberi possent, absolverentq; passim confiteri volentes. Obstare quidem Constitutiones eorum non vetare tamen quod minus interdam id fiat, nobisq; inter agendum rectè consulant; quod faciunt magno cum fructu. Desiderium tuarum filiarum, vt nouum illud cœnobium tuum Patrum cura subsiciant, idem & meum est. Scito tamen illos id non admissuros, esset licet Principum sammaru, qualia modo vellent, ex hoc multa haberent; adeoq; quod optas, fieri non potest. Benedictus sit Deus, habere nos præ aliis libertatem agendi cum Patribus istis, quam nec auferret vllus vnquam, neque auferet.

Tertio modo S. Teresia honorauit Societatem, seu potius Deus per eam, quia res eximias ei reuelauit, tum de vniuersa Societate Iesu, tum de variis eius personis. Qua de re sic ipsamet scribit in vita sua: De aliquibus Religiosis vnus certi Ordinis, & de toto Ordine simul, vidi magnas res vidi illos in Calo cum vexillis albis in manu altquoties & alias res similes magnæ admirationis: propter quod habeo dictum Ordinem in magna veneratione: quia longo tempore conuersata sum cum illis, & video illorum vitam conformem ei, quod Dominus de ipsis mihi monstrauit.

A a a 2 Porro

Porro per hos Religiosos, & per hunc Ordine S. Teresiam intellexisse, non alium quam Societatem Iesu, testatur eius familiaris & Confessarius P. Franciscus Ribera, ob preclaros Commentarios in Prophetas minores, & ob alios libros editos, toti orbi notissimus, in ea qua scripsit S. Teresiae vita, in qua etiam asserit, S. Teresiam in sua manu scripta originali vita expressisse hoc loco nomen Societatis Iesu, & ore tenus idem narrasse. Quod etiam confirmavit Sanctius de Auila Episcopus Seguntinus Confessarius S. Teresiae. Porro vitam S. Teresiae a P. Ribera conscriptam, appellat *historiam fide dignissimam*, R. P. F. Ioannes a Iesu Maria Carmelita discalceatus, vir sanctus, Officio Praepositi Generalis in suo Ordine functus, integritate corporis post mortem & alius sanctitatis ornamentis illustris, in Compendio vitae S. Teresiae a se prima vice edito Romae anno 1609, ibique impresso, & dicato Paulo V. Pontifici Maximo.

Eadem S. Teresiae alio loco sic de Societate Iesu loquitur teste Ribera, & ipsa met. scribit in vita sua, & testatur R. P. F. Dominicus Gracina Dominicanus, Manens quadam vice in oratione, cum magna recollectione suavitatis, & quiete, videbar esse circumdata ab Angelis, & valde vicina Deo, capere oratione suam maiestatem pro Ecclesia. Euit mihi indicatum magis profectus, quem debebat facere quadam Religio, temporibus vltimis, & seruitudo cum qua debebat sustentare fidem &c. Ribera vero loco citato ponit haec ipsa verba. tunc S. Teresiae dicta a Christo Domino de Societate Iesu: Si vero inquit Christus Dominus, si res quas huiusmodi seculi, Ecclesia laboranti modo, suppetas sunt lauris? Haec sibi ait visionem etiam saepius oblatam. Esi vero, inquit Ribera, latine redditus a Martino Martinez, in illa Teresiae vita, qua typis edita circumfertur suo hac familia singularim non indicetur nomine, in ipso tamen autographo, & in omnibus quos videre contigit, calamo exaratis libris illius nomen aperte productum est. Haec quidem Redemptoris Iesu verba, infra cap. 40. rursus repetit, non tamen declarato Religionis ipsius nomine, quod tamen dixi, certissimum est, & ipsiusmet Teresiae ex ore acceptum. Haec Ribera, & eius interpretes Martinez.

Eadem alio in loco sic scribit: Cum essem in quodam templo Societatis Iesu, & communicarent Fratres illius domus, vidi pretiosam vestem, seu umbellam aut baldachinum (Italice, pallio) supra caput illorum. Hoc videbam sed quando aliae personae communicabant, hoc non videbam.

Eadem alibi sic habet: Cum essem in quodam templo Collegij Societatis Iesu, cum illis magnis afflictionibus, quas sensi in animo & corpore, audiendo Missam, quam quidam Pater dicebat pro vno fratre Societatis mortuo, vidi illum ire ad Caelum cum multa gloria, & ex particulari favore eum comitari Maiestatem Domini nostri.

Eadem teste Didaco Iepesio Archiepiscopo Turrisiensi in eius vita, Deo reuelante sciuit

mortem quadraginta Patrum & Fratrum Societatis Iesu eunium in Brasiliam, ab haereticis occisum, statimq; ac illos occiderunt, dixit P. Balbazar Aluarez suo Confessario, se eos videri cum coram Martyrum in calo.

Eadem teste F. Elia a S. Teresiae, & autore vitae Patre Suarez, longe inde in Hispania exiens, animam Patris Martini Gutierrez (in Galia defuncti) in ipso mortis articulo vidit euantem, & Martyrum laureola donatam, caelum recta conscendere.

Porro notandum est, Antonium Kerbekii Augustinianum, in latina versione vitae S. Teresiae, edita Moguntiae Anno 1609, Typis Ioannis Albini, omisisse haec, & fere omnia alia, quae sunt a S. Teresiae in commendationem Societatis Iesu scripta. Cur autem omiserit, non est difficile diuinare, scientibus, quomodo Religiosi Societatis Iesu tractentur a quibusdam Religiosis, & priuatim & publice, verbo & scripto.

Eadem S. Teresiae, audiens quadam die sacrum P. Balbazaris Aluarez de Societate Iesu, sui Confessorij, vidit eum toto tempore quo sacram duranti habuisse in capite diadema quoddam magis splendoris, & scribit in vita impressa P. Aluarez P. Ludouicus de Ponte, vitam autem latinam cito.

Eadem Deo reuelante cognouit dictum P. Aluarez fore saluam: ostenditq; illi Dominus Noster prestentem quandam locum in Caelo, quem esset habiturus, & adiecit, quod ille tunc in terra esset, addidit in excelso perfectionis gradu constitutus, & eo tempore nullus esset in alio, & iuxta a eodem gradum reddendus illi gradus in Caelo: & quod ipse P. Aluarez excederet in perfectione omnes tunc in terra existentes. Quo tempore plurimi erant insignis sanctitatis in Ecclesia, & in ipsa Societate, & extra illam (postea canonizati & beatificati.) Hanc caelestem reuelationem ipsa met S. Teresiae tulit & Patri Aluarez, & multis alijs Societatis Patribus, & aliquibus suis monialibus, alijsq; personis Religiosis, quae id tanquam certissimum referebant. Quae etiam eandem reuelationem S. Teresiae notauit in secretioribus suis chartis, quae postea peruenerunt ad manus Didaci Iepesij Episcopi Turrisiensi, qui sanctae huius vitam hispanice edidit, Anno 1606, & Paulo V. dicauit, & in eis eam legit, alijsq; legendam proposuit, vt scribit P. Ludouicus de Ponte in vita Patris Aluarez.

Eadem S. Teresiae interrogata a quadam sua moniali, an sibi expediret cum sancto illo Patre Balbazar agere, respondit, Magna Deo ergate esset misericordia, nam talis est, cui anima mea pro omnibus alijs plus debet in hac vita, & qui pra alijs adiunxit me, ac direxit in via ad perfectionem. Ita scribit P. Ludouicus de Ponte in vita P. Aluarez, & F. Elia a S. Teresiae in legatione triumph. Eccl. ad militanciam.

Eadem S. Teresiae, multis annis post suam mortem, apparuit cuidam famulae Dei, S. Matris Teresiae valde deuota, probatae virtutis, & fidei.

l. 4. c. 5.

Imag. pt. sec. p. 676.

l. 1. c. 1.

l. 4. c. 5. cap. 40. Vox Tur. 2. p. c. 32.

c. 19. vitae.

cap. 40.

l. 3. c. 17.

in leg. trip. Ed. l. 1. c. 10. 604. 2.

c. 18. l. 1. p. 607.

2. 6. 50.

c. 11. p. 114. 5.

l. 1. c. 17. p. 607. 1. c. 17. p. 607.

fidei, volens ipsam in quadam afflictione magna solari, inter alia multa hæc verba ei dixit: *Et ego sum filia Societatis: habui in ea Confessarium, quem nunc in calo & cognosco & venero. Quod intellexit de P. Aluarez. Nam est alios quoque multos ex Societate Confessarios habuerit, hic tamen diuturnior fuit, ipsamq; à calumniis multorum defendit, & magnâ curâ præ aliis euexit, ad præcelsa sua desiderio executioni mandanda: & de quo ipsa gloriabatur, quod Confessarium & Magistrum Spiritus illum habuerit.* Ita P. Ludouicus de Ponte in vita P. Aluarez.

Magnæ autem auctoritatis & fidei esse debent apud omnes, hæc S. Teresie reuelationes, tum quia sunt sanctæ Canonizatae, tum quia ante eius Canonizationem, eâ & viuentem, & mortua fuerunt examinatae, & approbatae à viris Sanctis, doctis, & rerum spiritualium, ac discretione Spirituum præditis.

Sanctus B. Petrus de Alcantara à Gregorio XV. catalogo Beatorum adscriptus dicebat, exceptis fidei catholice assertionibus, nihil sibi certius, quam spiritum Teresie esse diuinum. Beatus quoque Franciscus Borgia, cum, (ea id ab ipso petente) examinasset eius spiritum & orationis modum, valdè eum probauit, vt ipsam scribit in vita sua. Hoc ipsum iudicium de eius reuelationibus, fuit aliorum virorum eximiorum: Ioannis Auilæ, Ludouici Granatensis, Dominici Barnes, Bartholomæi Medinæ & aliorum apud Ioannem à Iesu Maria libro 1. capite 1. & Riberam libro 4. capite 7. nominatorum, virorum omni exceptione maiorum.

197. Sanctus quoque Philippus Neri magnopere Societati Iesu fuit addictus. Nam diu vixit Confessario à Societate Iesu, Patre Ioanne Baptista Perusco, antequam Cæsar Baronius, (postea ad Cardinalatum promotus) factus esset Præpositus Generalis Congregationis Oratorij. Quo est tunc pro suis Confessionibus vt capisset, quia Pater Peruscus in Domicilio valdè distante habitabat, solebat tamen aliquoties in anno venire S. Philippus ad Patrem Peruscum eique suam conscientiam in Confessione aperire, quod ab ipsomet Patre Perusco audiui Romæ, primo post S. Philippi mortem anno, quo cepit publicis honoribus à pietate Præsulum, Procorum, & Ciuium Romanorum coli, tanquam sanctus magnus. Et meritò, fuit enim ex illustrissimis S. Ecclesie sanctis.

Habuit quoque in more, sat diu, cum omnibus suis Patribus, diebus festis ad templum Societatis Domus Professæ Romanæ accedere, ad audiendam concionem seu lectionem sacram pomeridianam P. Emanuelis Sa, uti audiui ab oculatis testibus non semel. Hoc non contentus, viuentem S. Ignatio cui erat fa-

Lancij Opusc. Tom. 2.

miliarissimus, vehementer institit ante fundatam Congregationem Oratorij, cum vt in Societate Iesu reciperet. Sed diuino planè consilio factum est, vt illum recipere noluerit, què Deus ad aliam sanctè viuendi rationem elegerat, piis Sacerdotibus iuuantibus, qui cuperent, sine oneribus & difficultatibus religiosæ disciplinæ, remoti à curis & periculis sæculi, vitæ integritatem sectari, & aliis prodesse. Hoc ex ore S. Philippi se accepisse Robertus Cardinalis Belarminus, magnus S. Philippi amicus, Romæ mihi dixit Anno 1596. & postea hoc ipsum, se ab ipsomet S. Philippo audiuisse mihi narrauit, A. R. P. N. Generalis Mutius Vitellefcus Anno 1630. & meo rogatu postea, scriptum hac de re testimonium, reliquit in Archiuo Romano Anno 1636. 28. Iul. cuius vnum exemplar authenticum penes me est, estque eiusmodi.

Reuerende in Christo Pater.

Pax Christi.

Quod Reuerentia vestra litteris 22. Maij datis à me petiit, ac scire desiderat, An S. Philippus Neri Societatem Nostram, antequam Congregationem Oratorij instituisse ingredi voluerit, idque à S. Patre Nostro Ignatio petierit, & hic illi certas ob causas negauerit: Ego id affirmare optimâ fide possum, verum esse. & S. Philippum id à S. P. Ignatio petisse; vt enim alios testes omitam, qui idem asserere possunt, Ego firmissima adhuc memoriâ teneo S. Philippum non semel id mihi in familiari colloquio affirmasse. Vt proinde Reuer. vestra tam certò id, ac firmiter posui credere, quamram meis verbis adhibendam esse fidem existimauerit. Atque hisce me sanctis Reuerentia vestra sacrificiis & orationibus iterum iterumq; commendo. Roma 28. Iulij 1636.

Reuerentia vestra

Seruus in Christo

Mutius Vitellefcus.

Quamvis autem ad Societatem à S. Ignatio admittus non fuerit, illam tamen semper amavit, & aliis commendauit, & cum S. Ignatio coniunctissimè vixit, & tanquam magnum sanctum veneratus est, tum ob alias causas, tum quia sæpe videbat S. Ignatij faciem, caelestibus coruscantem splendoribus, & miro lucis supernaturalis radios emittentem, in signum, vt ipse dicebat, *internæ eius sanctitatis*, vt scribunt eius vitæ scriptores, & ego à S. Philippi familiaribus, qui hoc ex ore eius audierunt, accepti anno 1616. dum Romæ adessem primæ solennitatis, factæ in primo eius Anniuertario, in templo in quo sepultus est.

Ad S. quoque Ignatij consilium in rebus dubis confugere solebat, cuius & cum angeretur animo, vel solo recreabatur aspectu. Mortuo verò Ignatio, ad eius sepulchrum veniebat, cum esset in aliqua necessitate constitutus, & inde se mirè adiuuari sentiebat, quem admodum ipse S. Philippus narrauit dilecto suo spirituali filio, Abbati Marco Antonio Massæ Salernitano, & is Andree Sorbellongo

A a a 3

ma-

Ribad. in
Compend.
vitæ S.
Ign. p. 382.

Gallon. A.
1538 9.
Laicus.
Baccius l.
3. c. 1. n. 12.
Aug. Man-
nus c. 261.

selectæ
historiæ.

Process.
Canoniz.
S. Ignatij.

magna autoritatis Prælati, postea Episcopo Eugubino, qui id iureiurando testatus est, dum Processus pro S. Ignatij Canonizatione conficerentur inter quos insertum hoc Sorbellongi Episcopi iureiurando confirmatum testimoniū, non semel legi.

CAPVT QVARTVM.

De aliorum Sanctorum nondum Canonizatorum erga Societatem Iesu beneuolentia.

PRæter hos in Sanctorum numerum relatos, non minore beneuolentia & honore Societatem Iesu persecuti sunt omnes ij, nullo prorsus excepto, qui primo Societatis sæculo ob vitæ sanctimoniam, & insignium miraculorum gloriam, sunt ab Apostolica sede in Beatorum Catalogum ritè relati, & concessio Diuino officio ac Sacrificio Missæ, Deo in memoriam & cultum eorum offerendo, honorati, aliq̄ue eodem honore & cultu (postea, vt spes est, confertendo) digni.

198. Inter hos primus Regni Arragoniæ Archiepiscopus & Patriarcha Valentinus, ex sacra S. Augustini familia, fuit B. Thomas de Villa noua, à Paulo V. Beatorum Pontificum adscriptus Catalogo, eximia vitæ sanctitate ornatus, & miraculorum luce illustris, copiosè in libris aliquot à Francisco Soto descriptorum. Is Valentie fundatum Societati Collegium adeo amauit, & in pretio habuit, vt si quem ex Patribus Societatis amoveri Valentia cerneret amanter exostularet, sibi auxilium detrahi, eo quod nostrorum hominum operâ, ad omnes Episcopalis muneris functiones, cum Sacerdotibus communè, perpetuò magna cum commendatione, & suarum ouium ingenti utilitate ac profectu vteretur, & sua cum illis consilia communicaret, ac si non Antistes esset doctissimus, (libris præclaris typo vulgatis celebris) sed vnus ex infimo Cleri gradu. Moriturus verò cum quandam haberet in nominibus pecuniam (nam ferè aliam non habebat, quam pauperum manus) eius partem ampliorem Collegio Valentino legauit: ratus illi hominum cætui copiosorem eleemosynam donandam, per quos viderat, & plures adduci ad Christianam pietatem animas Catholicorum, & Hæreticorum ad Christi onile: pluribusque per eisdem instrumenti ac medijs, non tantum prouocet, sed etiam tenerè ac crescentis ætatis homines, non modo virtutum, sed etiam motum ciuiliū, ac honestatum artium excoli disciplinis, & ad S. Ecclesiæ ac Reipublicæ ornamenta auxiliaque formari.

199. Huic coæuus ex Sanctissimo Prædicatorum Ordine Ludovicus Beltranus, seu vt alij nominant Bertrandus, non tantum Beati appellatio-

ne ab Apostolica Sede officioque Diuino & Missa ornatus, sed Sancti titulo ab Hispanis & Italijs Historicis, iure optimo honoratus Regni Valentini splendidissimum lumen toto quo vixit tempore & in Europa & in Occidentali ad quam secesserat, India, Societatis fuit non amicus tantum addicissimus, sed etiam Patronus, adeo manifestus, vt plurimum accesserit nostris nomini apud omnes, cum cunctis pateret, à cæto viro non virtutum tantum extimiarum splendore, sed miraculorum quoque insignium luce illustri, non solum amari, sed etiam honorari, atque ab aduersariorum calumnijs Societatem defendi. Is præter alia erga Societatem honoris argumenta, P. Hieronymo Domenecho è Societate nostra Confessario vtebatur: & ad consilia adhibebat: imò cum de transeundo ad alium Ordinem (vti scribitur in eius vita) cogitaret, etiam de amplectenda Societate deliberauit, sed cum per leges Societatis id fieri non posset, vnus è Nostris (à quo id Romæ audiui) id ei dissuasit.

Quantus autem vir ille Sanctissimus fuerit, fusè ostendunt eius vitæ Scriptores nobiles tum ex S. Dominici Ordine, tum alij, tum testes in processu eius Canonizationis examinati. Nam cum esset in Occidentalibus Indijs, & verbum Dei prædicaret Hispanicè, Indi qui linguam non callebant Hispanicam, & varijs utebantur linguis, vim tamen eius verborum intelligebant. Inter eos mortuam puellam reuocauit ad vitam: venenum bibit abundè sine nocumèto villo: plurimos ægrotos tum ibi tum in Hispania viuens sanauit: ingens incendium & terrorem cunctis, qui videbant iniiciens, formato super illud Crucis signo, in eodem instanti ita restinxit, vt statim penitus penitusque cessauerit: multa futura prædixit: multa absentia cognouit: cogitationes occultissimas cordium patefecit, vt & peccata in confessione celata. Sed hoc est rarius & ferè mirabilis. Cum Valentia quicquid ob remotam à se suam B. Bertrandi concubinam eum occidere voluisset, & contra eum exorare bombardulam conaretur, repente vidit eam sua in manu, in Christi crucifixi sculptam imaginem, esse conuersam. Quo miraculo commotus, ex equo desiliit, & procidit ad pedes Sancti, veniam petiit, & vitæ melioris inchoationem promisit. Cum vero B. Bertrandi anima separaretur à corpore, luculenta quadam lux seu splendor instar lucidissimi radij ex ore morientis exire visus est, qui mirificè totum illustrauit cubiculum, & omnes adstantes (qui frequentes vndique conuenerant) non mediocri stupore & consolatione affecit. Tanto insuper tamque admirando splendore B. Viri cadauer coruscavit, vt circumstantes hand secus quam in limpidissimo speculo proprias effigies in lucentibus eius carnibus intuerentur. Dum verò ante sepulturam corpus eius asseruaretur, audit